

CĂINȚA ACTIVĂ – MODALITATE DE LIBERARE DE RĂSPUNDERE PENALĂ CONFORM LEGISLAȚIEI REPUBLICII MOLDOVA

Boris GLAVAN,
doctor în drept, conferențiar universitar

Liberarea de răspundere penală reprezintă un real mijloc juridic cu un bogat potențial antiinfracțional, exploatarea la maxim însă a întregului său randament poate fi posibilă doar în prezența unor cunoștințe ample și veridice despre această instituție obținute în urma investigării ei sub diferite aspecte. În cele ce urmează va fi abordată una din modalitățile instituției liberării de răspundere penală stipulate în Codul penal al Republicii Moldova, fiind vorba despre căința activă a persoanei vinovate de comiterea unei infracțiuni.

Cuvinte-cheie: liberare, infracțiune, răspundere penală, temei, modalități de liberare de răspundere, căință activă, autodenunțare, contribuție la descoperirea infracțiunii.

ACTIVE REPENTANCE – A WAY OF RELEASE FROM CRIMINAL LIABILITY ACCORDING TO THE LEGISLATION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Boris GLAVAN,
PhD, associate professor

Release of criminal responsibility represents a real asset with a rich legal anti-crime potential, but the full exploitation of its entire yield can be possible only in the presence of extensive and detailed knowledge about this institution obtained as a result of its investigations in different aspects. The following will be addressed one of the institution's procedures for release of criminal responsibility under the penal code of the Republic of Moldova, being about the person's repentance guilty of committing an offence.

Keywords: release, crime, criminal liability, grounds, ways of release from liability, active repentance, self-denunciation, contribution to the discovery of the crime.

Introducere. Căința activă în calitate de modalitate de liberare de răspundere penală a fost prevăzută în Partea generală a CP al RM pentru prima dată în 2002. Codul penal din 1961, într-o anumită măsură, a prevăzut acest temei de liberare doar în unele cazuri din Partea specială.

Apariția acestei modalități de liberare de răspundere penală în legislația penală a țării noastre a fost motivată, în primul rând, de reformele ce s-au produs în politica penală națională, reorientată fiind spre economisirea represiei penale și căutarea noilor alternative ale răspunderii penale utile să reeduce persoana care a săvârșit o infracțiune. Legislația penală și întreaga societate este interesată în dezvoltarea la maximum a sentimentelor umane care au mai rămas în personalitatea infractorului, stimulându-i comportamentul pozitiv atât în momentul respectiv, cât și după comiterea infracțiunii prin reducerea pedepsei și chiar liberarea definitivă de răspundere penală.

Introduction. Active repentance as a means of release from criminal liability was provided for in the General Part of the Criminal Code of the Republic of Moldova for the first time in 2002. The Criminal Code of 1961 to a certain extent provided this ground for release only in some special cases.

The emergence of this way of releasing criminal liability in the criminal law of our country was motivated primarily by reforms in national criminal policy, being reoriented towards saving criminal repression and seeking new alternatives to criminal liability useful to re-educate the person who committed a crime. Criminal law and society as a whole is interested in developing to the maximum the human feelings that remained in the offender's personality, stimulating his positive behavior both at that time and after committing the crime by reducing the sentence and even final release from criminal responsibility.

Legea penală nu conține noțiunea de „căință activă” și nici conținutul semnelor prin care este desemnată această instituție. Prezenta situație ar putea avea un impact negativ asupra aplicabilității corecte și unitare a modalității în cauză de liberare de răspundere penală, dat fiind faptul că unele condiții ale acestei instituții au un caracter estimativ. În acest context, considerăm rațională analiza viziunilor mediului academic și practic cu privire la aprecierea noțiunii de „căință activă” și a semnelor ei individuale și, pe această bază, analiza modului în care aceasta afectează practica aplicării dispozițiilor art.57 CP.

Metodologia studiului cuprinde metodele tradiționale de cercetare: logică, gramaticală, istorică, observației, sistemică, deducției și inducției, precum și metoda sintezei și comparației. Studiul reprezintă o abordare teoretico-practică a celor mai importante aspecte ale instituției penale – căință activă.

Rezultate obținute și discuții. Unii autori consideră că prin căință activă se înțelege comportamentul activ al persoanei de după comiterea infracțiunii [9]. Alții susțin viziunea conform căreia căință activă presupune acțiunile active de după săvârșirea infracțiunii care demonstrează faptul că persoana regretă că a comis o infracțiune și tinde să lichideze sau să reducă consecințele periculoase de pe urma acesteia [14, p. 464]. Potrivit celei de-a treia concepții, căință activă trebuie înțeleasă ca un complex de măsuri pozitive postcriminale orientate spre înlăturarea pericolului social al faptei [8, p. 45]. Alți autori sunt de părere că prin **căință activă** se înțelege comportamentul activ și benevol al persoanei care a săvârșit o infracțiune, comportament îndreptat spre neadmiterea, lichidarea sau reducerea consecințelor periculoase ale faptei săvârșite sau contribuirea activă la descoperirea infracțiunii date [3, p. 12; 15, p. 428].

Analizând în ansamblu viziunile expuse, putem observa că în fiecare din ele, mai mult sau mai puțin, este descris comportamentul persoanei de după comiterea infracțiunii, fapt ce permite deosebirea instituției căinței active de cea a renunțării de bună voie la săvârșirea infracțiunii specifice pentru care sunt acțiunile pozitive de până la comiterea infracțiunii. Fiecare formulare a

The law does not contain the notion of active repentance nor the content of the signs by which this institution is designated. The present situation could have a negative impact on the correct and unitary applicability of the method in question of release from criminal liability, given the fact that some conditions of this institution are of an estimative nature. In this context, we consider rational the analysis of the visions of the academic and practical environment regarding the appreciation of the notion of active repentance and its individual signs and on this basis, to analyze how it affects the practice of applying the provisions of Article 57 of Criminal Code.

The study methodology includes traditional research methods: logic, grammar, history, observation, systemic, deduction and induction, as well as the method of synthesis and comparison. This article is a theoretical-practical approach to the most important aspects of the penal institution - active repentance.

Results obtained and discussions. Some perpetrators consider that active repentance means the active behavior of the person after committing the crime [9]. Others argue that active repentance involves those active actions after the crime that testify that the person regrets having committed a crime and tends to liquidate or reduce the dangerous consequences of it [14, p.464]. According to the third conception, active repentance must be understood as a complex of positive post-criminal measures aimed at removing the social danger of the deed [8, p.45]. Other authors believe that active repentance means the active and voluntary behavior of the person who committed a crime, which is aimed at not admitting, liquidating or reducing the dangerous consequences of the act or actively contributing to the discovery of the crime [3, p. 12; 15, p.428].

Analyzing as a whole the exposed visions, we can observe that in each of them, more or less, the behavior of the person after the crime is described, which allows the distinction between the institution of active repentance and that of voluntary renunciation to the crime. The positive actions prior to the commission of the crime are specific to the voluntary renunciation of the

noțiunii de „căință activă” este făcută în baza unui sau câtorva puncte de vedere și, cu fiecare noțiune în plus, este descoperită o nouă trăsătură ce caracterizează această instituție, meritul fiecăreia din ele constând în completarea numărului de semne ce desemnează instituția investigată.

Sub aspect legislativ, prin **căință activă** se înțeleg acele acțiuni active benevole prin care persoana care a comis o infracțiune, conducându-se de orișice impuls intern, previne, înlătură sau reduce consecințele periculoase ale faptei sau acordă ajutor organelor de drept în descoperirea și cercetarea acestei și altor infracțiuni, ce atrag după sine, în condițiile prevăzute de lege, liberarea de răspundere penală sau reducerea pedepsei.

Esența căinței active constă în faptul că persoana care a comis o infracțiune își recunoaște vinovăția și se căiește nu doar cu vorba, ci și prin fapte concrete. În susținerea acestui punct de vedere, A. Savkin menționează: „...căința activă, desigur, se caracterizează prin sentimente interioare profunde, regretul comiterii faptei, recunoașterea deplină a vinovăției sale, mărturisirea veridică, conștientizarea pericolului social al faptei, evaluarea negativă a celor comise. Aceasta poate fi cauzată de sentimente, cum ar fi rușinea, conștiința, conștientizarea responsabilității pentru infracțiunea comisă, datoria civică, propria apreciere critică a comportamentului său, precum și respectarea normelor sociale de conduită, de moralitate și de drept” [12, p. 36].

Unii autori sunt de părere că frica de răspundere, lașitatea nu pot fi motive ale căinței active [11, p. 12; 7, 19]. Nu împărtășim această viziune, dat fiind faptul că în astfel de situații nu contează motivul acțiunilor pozitive ale persoanei care a comis o infracțiune, importante sunt acțiunile pozitive propriu-zise întreprinse în scopul reparării situației. Pe măsura conștientizării de către cel vinovat a faptului că cele comise nu constituie o simplă faptă periculoasă, ci o infracțiune pentru care poate fi stabilită o pedeapsă, apare frica de pedeapsă, ceea ce îl determină într-un final să depună toate eforturile în vederea evitării acesteia.

Investigând problematica în cauză, A.M. Krepășev a ajuns la concluzia că motivele unui comportament legitim, inclusiv cel al căinței ac-

commission of the crime. Each formulation of the notion of active repentance is made on the basis of one or several points of view and, with each additional notion, a new feature is discovered that characterizes this institution, the merit of each consisting in completing the number of signs designating the investigated institution.

Usually, active repentance means those voluntary active actions by which the person who committed a crime, guided by any internal impulse, prevents, removes or reduces the dangerous consequences of the act or provides assistance to law enforcement bodies in discovering and investigating this and other crimes, which entail, under the conditions provided by law, the release of criminal liability or the reduction of the punishment.

The essence of active repentance consists in the fact that the person who committed a crime admits his guilt and repents not only by word, but also by concrete deeds. In support of this view, A. Savkin mentions: “... active repentance, of course, is characterized by deep inner feelings, regret for committing the deed, full recognition of his guilt, truthful confession, and awareness of the social danger of the deed. This can be caused by feelings such as shame, conscience, awareness of responsibility for the crime, civic duty, his own critical assessment of his behavior, and compliance with social norms of conduct, morality and law” [12, p. 36].

Some authors are of the opinion that the fear of responsibility, cowardice cannot be the reason for active repentance [11, p.12; 7, 19]. We do not share this view given that in such situations the reason for the positive actions of the person who committed a crime does not matter, important are the actual positive actions taken in order to repair the situation. As the culprit becomes aware that the committed act is not a simple dangerous act but a crime for which a punishment can be established, there is a fear of punishment that ultimately determines him to make every effort to avoid it.

Investigating the issue, A.M. Krepashev concluded that the reasons for legitimate behavior, including active repentance, include a wide

tive, cuprind un spectru larg de impulsuri, începând cu devotamentul față de patrie, țară și popor și finalizând cu bineînțeleasa frică de a fi supus răspunderii penale [5, p. 16].

Un element important al căinței active îl constituie bunăvoința acțiunilor pozitive, adică prezența situației în care subiectul dispune de libertatea de voință și acțiune. Având posibilitatea de a-și alege comportamentul, subiectul în mod voluntar a decis să prevină consecințele socialmente periculoase ale acțiunii sale, să repare prejudiciul cauzat sau să comită alte acțiuni social utile. Este de remarcat faptul că uneori căința persoanei survine în urma influențelor fizice sau psihice, cum ar fi, spre exemplu, în cazul aplicării unor metode interzise în cadrul urmăririi penale. Căința în astfel de cazuri nu reprezintă o mărturisire a libertății de voință și de conștiință, respectiv nu poate atrage după sine măsuri de stimulare prevăzute de legislație. Prin urmare, persoana în cazul căinței active conștientizează caracterul pozitiv al acțiunilor sale și dorește survenirea lor.

Liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă poate avea loc doar în condițiile prevăzute de lege. Astfel, potrivit alin.(1) al art.57 CP, poate fi liberată de răspundere penală persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă și dacă ea, după săvârșirea infracțiunii, s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea acesteia, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau, în alt mod, a reparat prejudiciul pricinuit de infracțiune.

Circumstanțele prevăzute în alin.(1) al art.57 CP pot fi clasificate în două categorii:

1) circumstanțe privitoare la infracțiunea săvârșită: a) săvârșirea infracțiunii pentru prima oară; b) săvârșirea infracțiunii ușoare sau nu prea grave;

2) circumstanțe privitoare la persoana infractorului: a) autodenunțarea de bună voie; b) contribuția activă la descoperirea infracțiunii; c) compensarea valorii daunei materiale cauzate; d) repararea în alt mod a prejudiciului pricinuit de infracțiune.

Săvârșirea infracțiunii pentru prima oară este o circumstanță ce se remarcă atât la

range of impulses, beginning with devotion to the motherland, country and people and ending with the well-understood fear of being held to criminal liability [5, p.16].

An important element of active repentance is the goodwill of positive actions, i.e. the presence of the situation in which the subject has the freedom of will and action. Having the opportunity to choose his behavior, the subject voluntarily decided to prevent the socially dangerous consequences of his action, to repair the damage caused or to commit other socially useful actions. It should be noted that sometimes the person's repentance results from physical or mental influences, such as, for example, in the case of the application of prohibited methods in criminal proceedings, then repentance in such cases is not a confession of freedom of will and conscience. Respectively it cannot entail stimulus measures provided by the legislation. Therefore, the person in the case of active repentance is aware of the positive nature of his actions and wants them to occur.

Release of criminal liability in connection with active repentance can take place only under the conditions provided by law. Thus, according to paragraph 1 of art. 57 of the Criminal Code, the person who for the first time committed a minor or less serious crime and if he, after committing the crime, voluntarily denounced himself actively contributed to its discovery, may be released from criminal liability, compensated the amount of material damage caused or otherwise repaired the damage caused by the crime.

The circumstances provided in paragraph 1 of art. 57 CC can be classified into two categories:

1) circumstances regarding the committed crime: a) committing the crime for the first time; b) committing a minor or not too serious crime;

2) circumstances regarding the person of the offender: a) voluntary self-denunciation; b) active contribution to the discovery of the crime; c) compensation of the value of the material damage caused; d) otherwise repairing the damage caused by the crime.

Committing the crime for the first time is a circumstance that is noted both in art.57 CC

art.57 CP, cât și la: art.54 CP al RM – liberarea de răspundere penală a minorilor; art.55 CP – liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională; art.58 CP – Liberarea de răspundere penală în legătură cu schimbarea situației.

Este de remarcat faptul că, potrivit textului legii, reținerea acestei circumstanțe poate avea loc în cazul în care prin acțiunile persoanei a fost comisă o infracțiune, deci nu se poate pune problema liberării de răspundere penală în cazul unui concurs de infracțiuni, deși în practica judiciară au existat și astfel de situații.

Infrațiunea se va considera săvârșită pentru prima oară în cazul în care persoana anterior nu a fost condamnată, a fost liberată de răspundere penală sau antecedentele penale au fost stinse. Nereținerea eronată a circumstanței investigate (săvârșirea infracțiunii pentru prima oară) din cauza antecedentelor penale stinse este unul din motivele neaplicării instituției liberării de răspundere penală, pe de o parte, și aplicarea necorespunzătoare a pedepsei penale asupra persoanelor care pot fi reeducate fără a fi supuse răspunderii penale.

Următoarea condiție prevăzută în art.57 CP al RM este ca persoana să fi **săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă**. În conformitate cu art.16 CP al RM, infracțiuni ușoare se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa cu închisoarea pe un termen de până la 2 ani inclusiv, iar infracțiuni mai puțin grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 5 ani inclusiv. Din aceste categorii de infracțiuni fac parte infracțiunile: furtul (alin.(1) art.186), jaful (alin.(1) art.187), huliganismul (alin.(1) art.287) etc.

Autodenunțarea de bună voie constă în faptul că persoana se adresează benevol organelor de drept cu o înștiințare veridică despre infracțiunea pe care a săvârșit-o. Înștiințarea se va considera benevolă atunci când persoana a avut posibilitatea obiectivă de a proceda în alt mod, dar a ales să se autodenunțe. Astfel, nu se va considera autodenunțare de bună voie cazul în care persoana se va adresa cu o astfel de cerere, fiind deja reținută.

and in: art.54 CC of the Republic of Moldova - release of criminal liability of minors; art.55 CC - release from criminal liability with administrative liability; art.58 CC Release of criminal liability in connection with the change of situation.

It should be noted that, according to the law, the retention of this circumstance can take place if a crime has been committed, so there can be no question of release from criminal liability in the case of a double crime, although there were such situations in judicial practice.

The offense will be considered committed for the first time if the person has not previously been convicted, has been released from criminal liability or the criminal record has been extinguished. The erroneous non-detention of the investigated circumstance (committing the crime for the first time) due to the extinguished criminal record is one of the reasons for the non-application of the institution of criminal liability, on the one hand, and the improper application of the criminal punishment on persons who can be re-educated without criminal liability.

The next condition provided in art. 57 CC of the Republic of Moldova is that **the person has committed a minor or less serious crime**. According to art.16 of the Criminal Code of the Republic of Moldova, minor offenses are considered the deeds for which the criminal law provides as maximum punishment the prison sentence for up to 2 years inclusive, and less serious offenses are considered the deeds for which the criminal law provides the maximum sentence of imprisonment for up to and including 5 years. These categories of crimes include crimes: theft (paragraph 1 art. 186), robbery (paragraph 1 art. 187), hooliganism (paragraph 1 art. 287), etc.

Voluntary self-denunciation consists in the fact that the person voluntarily addresses the law enforcement bodies with a truthful notification about the crime he / she has committed. The notification will be considered voluntary when the person had the objective possibility to proceed in another way, but chose to denounce himself. Thus, it will not be considered voluntary self-denunciation in case the person will address such a request, being already detained. At the

Totodată, este de menționat faptul că dacă persoana arestată sau condamnată comunică despre infracțiunile comise anterior pentru care nu a fost supusă răspunderii penale, atunci astfel de declarații urmează să fie considerate ca autodenunțare de bună voie.

În literatură există diferite opinii privind prezența autodenunțării în cazul în care infractorul este stabilit de către organele de urmărire penală, pe când acesta se ascunde, însă ulterior vine și se autodenunță, deși are posibilitatea să se ascundă în continuare. Potrivit unei viziuni, în astfel de situații nu putem vorbi despre autodenunțare [15, p. 421; 16, p. 411], potrivit alteia, suntem în prezența unui caz de autodenunțare. În ceea ce ne privește, considerăm că ambele puncte de vedere sunt corecte cu o singură precizare. Autodenunțarea se va considera doar în cazul în care vinovatul, venind să se autodenunțe autorităților și având posibilitatea reală de a se ascunde în continuare, nu cunoștea și era convins că autoritățile încă nu cunosc identitatea făptuitorului. Dacă însă infractorul va ști despre faptul că organele competente au inițiat o cauză penală împotriva sa și, având posibilitatea de a se ascunde în continuare, a ales să se predea autorităților, atunci astfel de acțiuni nu se vor califica drept autodenunțare, ele fiind luate în calcul la individualizarea răspunderii. Nu contează care a fost motivul autodenunțării: căința, frica de pedeapsă, sfatul rudelor etc.

În teoria dreptului penal, în repetate rânduri a fost exprimată opinia potrivit căreia autodenunțarea presupune în mod obligator prezența personală (fizică) în fața organelor de drept a vinovatului cu declarația despre infracțiunea săvârșită [15, p. 424]. Această viziune ni se pare incorrectă și duce la restrângerea limitelor de aplicare a prevederilor art.57 CP, doar pot exista și cazuri când vinovatul, din motive obiective (din cauza unei calamități naturale) sau subiective (din cauza unei boli grave), nu s-a prezentat personal în fața autorităților, însă se autodenunță prin telefon sau prin altă sursă sigură de informare.

Trebuie remarcat faptul că art.264 CPP al RM conține noțiunea și condițiile autodenunțării. Potrivit acestuia, autodenunțarea este înștiințarea benevolă făcută de o persoană fizică sau

same time, it should be mentioned that, if the arrested or convicted person communicates about the crimes committed previously, for which he was not subject to criminal liability, then such statements should be considered as voluntary denunciation.

In the literature there are different opinions on the presence of self-denunciation in case the offender is established by the criminal investigation bodies, while he hides, but later comes and denounces himself, although he has the possibility to continue hiding. According to a vision in such situations we cannot talk about self-denunciation [15, p.421; 16, p.411], according to another we are in the presence of a case of self-denunciation. As far as we are concerned, we consider that both points of view are correct with a single clarification. Self-denunciation will be considered only if the culprit, coming to denounce himself to the authorities and having a real possibility to continue hiding, did not know and was convinced that the authorities still do not know the identity of the perpetrator. However, if the offender knows that the competent authorities have initiated a criminal case against him, and, having the possibility to remain in hiding, has chosen to surrender to the authorities, then such actions will not be qualified as self-denunciation. Such actions will be taken into account to the individualization of liability. It does not matter what was the reason for self-denunciation: repentance, fear of punishment, advice of relatives, etc.

In the theory of criminal law, the opinion has been repeatedly expressed according to which self-denunciation necessarily presupposes the personal (physical) presence before the law enforcement bodies of the guilty party with the statement about the committed crime [15, p.424]. This view seems incorrect and leads to the restriction of the limits of application of the provisions of art.57 CC, there can only be cases when the culprit, for objective reasons (due to a natural disaster) or subjective (due to a serious illness) did not appear personally to the authorities, but he denounces himself by telephone or other reliable source of information.

It should be noted that art.264 of the CPC

juridică despre săvârșirea de către ea a unei infracțiuni în cazul în care organele de urmărire penală nu cunosc despre această faptă. Declarația de autodenunțare se face în scris sau oral.

Din textul legii rezultă că nu va fi autodenunțare, în sensul alin.(1) al art.264 CPP, declarația celui vinovat făcută după inițierea urmăririi penale pe cazul în legătură cu care se face declarația. Totodată, astfel de declarație, potrivit alin. (4) al aceluiași articol, va fi luată în considerare în condițiile legii ca prezentare benevolă a făptuitorului. Prin urmare, observăm că termenul „autodenunțare” poate fi interpretat sub două aspecte: procesual penal și penal.

Autodenunțarea sub aspect procesual este analizată ca fiind o sursă de informație pentru inițierea urmăririi penale. Sub aspect penal însă, accentul este pus pe bunăvoința acțiunilor de autodenunțare ale persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii.

În temeiul celor relatate, putem concludiona că *autodenunțarea în calitate de semn al căinței active* presupune sesizarea benevolă, sub orice formă, de către persoana ce a comis o infracțiune, a organelor de drept cu o înștiințare despre infracțiunea comisă în cazul în care subiectul dispune de posibilitatea reală de a alege un alt comportament, neștiind dacă împotriva lui a fost sau nu inițiată urmărirea penală.

Contribuția activă la descoperirea infracțiunii. Potrivit art.14 al Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice precum și art.21 CPP al RM, persoana care a comis o infracțiune nu este obligată să mărturisească împotriva sa, să-și recunoască vinovăția sau să contribuie la descoperirea infracțiunii pe care a comis-o. Principiul „libertății de mărturisire împotriva sa” este garantat prin prevederile art.309 CP în care se prevede răspunderea penală pentru acțiunile de constrângere de a face declarații. Respectiv în astfel de condiții ajutorul acordat la descoperirea infracțiunii din partea persoanei care a săvârșit-o nu poate avea loc decât benevol. Participarea acesteia la stabilirea circumstanțelor cauzei ușurează activitatea organelor de urmărire penală în ceea ce privește acumularea probelor, permite economisirea timpului la desfășurarea anumitor acțiuni

of the Republic of Moldova contains the notion and conditions of self-denunciation and according to it self-denunciation is the voluntary notification made by a natural or legal person about committing a crime if criminal prosecution bodies do not know about this deed. The declaration of self-denunciation is made in writing or orally.

From the text of the law it results that there will be no self-denunciation, in the sense of paragraph 1 of art. 264 CPC, the statement of the guilty party made after the initiation of the criminal investigation on the case in connection with which the statement is made. At the same time, such a declaration, according to paragraph 4 of the same article, will be taken into account under the law as a voluntary presentation of the perpetrator. Therefore, we note that the term “self-denunciation” can be interpreted in two ways: criminal and criminal proceedings.

Self-report from a procedural point of view is analyzed as a source of information for initiating criminal proceedings. From a criminal point of view, however, the emphasis is on the goodwill of the self-denunciation actions of the person guilty of committing the crime.

Based on the above, we can conclude that self-denunciation as a sign of active repentance involves the voluntary notification, in any form, by the person who committed a crime, of law enforcement with a notice of the crime committed if the subject has the opportunity to choose another behavior, not knowing whether or not criminal proceedings have been instituted against him.

Active contribution to the discovery of the crime. According to Article 14 of the International Covenant on Civil and Political Rights and Article 21 of the CPC of the Republic of Moldova, a person who has committed a crime is not obliged to testify against him, to plead guilty or to contribute to the discovery of the crime he has committed. The principle of “Freedom of confession against him” is guaranteed by the provisions of art. 309 of the Criminal Code, which provides for criminal liability for coercive actions to make statements. Respectively, in such conditions, the assistance granted in the discovery of the crime by the person who committed it can only take place voluntarily. Its participation in establishing

procesuale etc. Din aceste considerente contribuția persoanei care a comis o infracțiune este utilă și încurajată de legea penală.

Analizând contribuția activă la descoperirea infracțiunii în calitate de condiție a liberării de răspundere penală în legătură cu căința activă, putem distinge două semne ce o caracterizează:

a) bunăvoința acțiunilor întreprinse și în acest caz nu contează dacă inițiativa contribuției la descoperirea infracțiunii îi aparține persoanei vinovate sau altor persoane, de exemplu, organului de urmărire penală sau rudelor, important fiind faptul ca persoana să acționeze din proprie dorință, nefiind constrânsă și având posibilitatea reală de a-și alege un alt comportament;

b) plinătatea ajutorului acordat organelor de drept ce constă în mărturisirea veridică, participarea la acțiuni de urmărire penală, demascarea altor participanți la săvârșirea infracțiunii, acumularea probelor pe cauza penală, căutarea bunurilor obținute în urma comiterii infracțiunii etc. Din acest punct de vedere, considerăm că dacă persoana complice la săvârșirea unei infracțiuni de sustragere a bunurilor a arătat unde se află aceste bunuri însă nu a divulgat complicități la infracțiune, atunci acțiunile ei nu pot constitui temei al liberării de răspundere penală, ci vor fi luate în calcul la individualizarea pedepsei.

În literatură s-a propus extinderea limitelor acestei condiții (și noi susținem această inițiativă) astfel încât să cuprindă contribuția nu doar la descoperirea infracțiunii, ci și la cercetarea acesteia [13, p. 58]. A descoperi înseamnă a scoate la iveală, a destăinui, a dezvălui ceea ce încă nu este cunoscut [2, p. 135]. Prin urmare, nu se încadrează în noțiunea de „contribuție la descoperirea infracțiunii” aportul persoanei care a comis o infracțiune acordat organelor de urmărire penală în stabilirea circumstanțelor infracțiunii deja descoperite, cum ar fi cazul unei persoane reținute în flagrant.

Din cele expuse, putem menționa că prin contribuția la descoperirea și cercetarea infracțiunii se înțelege ajutorul benevol și nesilit de nimeni acordat de persoana care a comis o infracțiune organelor de urmărire penală în procesul acumulării probelor și instanței de judecată în procesul

the circumstances of the case facilitates the activity of the criminal investigation bodies in terms of accumulating evidence, allows saving time in carrying out certain procedural actions, etc. For these reasons, the contribution of the person who committed a crime is useful and encouraged by criminal law.

Analyzing the active contribution to the discovery of the crime as a condition of release from criminal liability in connection with active repentance we can distinguish two signs that characterize it:

a) the goodwill of the actions taken and in this case it does not matter if the initiative to contribute to the discovery of the crime belongs to the guilty person or to other persons, e.g. the criminal investigation body or relatives, being important the fact that the person acts of his own free will, not being constrained and having a real possibility to choose another behavior;

b) the fullness of the aid granted to the law enforcement bodies consisting in truthful confession, participation in criminal prosecution actions, unmasking of other participants in the commission of the crime, accumulation of evidence on the criminal case, search for goods obtained as a result of committing the crime, etc. From this point of view, we consider that if the co-participant in the crime of theft of property showed where these goods are but did not disclose co-participants in the crime, then his actions can not be grounds for release from criminal liability, but will be taken taking into account the individualization of the punishment.

In the literature it has been proposed to extend the limits of this condition (and we support this initiative) so as to include the contribution not only to the discovery of the crime but also to its investigation [13, p.58]. To discover - means to reveal, to disclose what is not yet known [2, p.135]. Therefore, the notion of “contribution to the discovery of the crime” does not fall within the contribution of the person who committed a crime granted to the criminal prosecution bodies in establishing the circumstances of the crime already discovered, such as the case of a person caught in flagrant.

From the above we can mention that by

examinării cauzei penale.

Ultimele circumstanțe prevăzute în art.57 CP sunt **compensarea valorii daunei materiale cauzate și repararea în alt mod a prejudiciului pricinuit de infracțiune**. Aceste acțiuni sunt orientate spre micșorarea sau înlăturarea consecințelor faptei comise.

În funcție de circumstanțele comiterii infracțiunii, prejudiciul poate include: prejudiciul fizic, material și moral. Avându-se în vedere că în acest caz legiuitorul a folosit doi termeni – „daună” și „prejudiciu”, se pare că al doilea termen are un conținut mai amplu și cuprinde consecințele negative, nedorite de ordin nu doar material, ci și nematerial.

Prin urmare, reiese că această compensare a valorii daunei materiale cauzate este o formă (un mod) de reparare a prejudiciului pricinuit de infracțiune. Deosebirea dintre o formă și alte acțiuni orientate spre repararea prejudiciului constă în tipul de consecințe survenite în urma comiterii infracțiunii și în forma acțiunilor concrete în vederea înlăturării sau diminuării lor. Astfel, dacă în urma infracțiunii s-a produs o pagubă materială, atunci forma reparării acestui prejudiciu este, după cum indică legiuitorul în alin.(1) al art.57 CP al RM, compensarea valorii daunei materiale cauzate, iar dacă în urma comiterii infracțiunii a survenit o pagubă nematerială, atunci repararea prejudiciului se face în alt mod (scuza în mod public, achitarea tratamentului sanatorial etc.).

Despre repararea prejudiciului pricinuit de infracțiune în calitate de circumstanță a căinței active se poate vorbi doar în cazul în care aceasta a avut loc din bunăvoința făptuitorului. Dacă bunurile sustrase au fost întoarse părții vătămate datorită faptului că persoana a fost reținută sau au fost ridicate în urma percheziției sau în alt mod a fost lichidat prejudiciul ce nu a depins de voința făptuitorului, atunci atare acțiuni nu constituie căință activă.

Din conținutul legal al circumstanței investigate nu este suficient de clar aspectul cantitativ al compensării sau reparării prejudiciului pricinuit de infracțiune. Se pare că repararea parțială a prejudiciului fără îndoială se va considera căință activă, însă consecințele juridico-penale pentru

contribuind la descoperirea și investigarea crimei este înțeles că ajutorul voluntar și forțat oferit de persoana care a comis o crimă către organele de urmărire penală în procesul de strângere a probelor și de judecată în examinarea cazului penal.

Ultimele circumstanțe prevăzute în art.57 CC sunt compensarea valorii daunei materiale cauzate și repararea în alt mod a prejudiciului pricinuit de infracțiune. Aceste acțiuni sunt orientate spre micșorarea sau înlăturarea consecințelor faptei comise.

Dependendo de circumstanțele crimei, dauna poate include: fizică, materială și morală. Avându-se în vedere că în acest caz legislatorul a folosit doi termeni – „daună” și „prejudiciu”, se pare că al doilea termen are un conținut mai amplu și cuprinde consecințele negative, nedorite de ordin nu doar material, ci și nematerial.

Prin urmare, reiese că această compensare a valorii daunei materiale cauzate este o formă (un mod) de reparare a prejudiciului pricinuit de infracțiune. Deosebirea dintre o formă și alte acțiuni orientate spre repararea prejudiciului constă în tipul de consecințe survenite în urma comiterii infracțiunii și în forma acțiunilor concrete în vederea înlăturării sau diminuării lor. Astfel, dacă în urma infracțiunii s-a produs o pagubă materială, atunci forma reparării acestui prejudiciu este, după cum indică legiuitorul în alin.(1) al art.57 CC al RM, compensarea valorii daunei materiale cauzate, iar dacă în urma comiterii infracțiunii a survenit o pagubă nematerială, atunci repararea prejudiciului se face în alt mod (scuza în mod public, achitarea tratamentului sanatorial etc.).

Despre repararea prejudiciului pricinuit de infracțiune în calitate de circumstanță a căinței active se poate vorbi doar în cazul în care aceasta a avut loc din bunăvoința făptuitorului. Dacă bunurile sustrase au fost întoarse părții vătămate datorită faptului că persoana a fost reținută sau au fost ridicate în urma percheziției sau în alt mod a fost lichidat prejudiciul ce nu a depins de voința făptuitorului, atunci atare acțiuni nu constituie căință activă.

Din conținutul legal al circumstanței investigate nu este suficient de clar aspectul cantitativ al compensării sau reparării prejudiciului pricinuit de infracțiune. Se pare că repararea parțială a prejudiciului fără îndoială se va considera căință activă, însă consecințele juridico-penale pentru

diferite niveluri de compensare a prejudiciului cauzat trebuie să fie la fel de diferite. Din acest punct de vedere, considerăm că repararea prejudiciului cauzat va constitui un semn al liberării de răspundere penală doar în cazul în care persoana vinovată va compensa integral prejudiciul cauzat prin infracțiune. Totodată, dacă vinovatul a compensat parțial prejudiciul cauzat prin infracțiune, iar persoana vătămată intervine pentru încetarea urmăririi penale, atunci liberarea de răspundere penală a persoanei ce se căiește activ se va face în legătură cu împăcarea părților (art.109 CP). Ținem să accentuăm faptul că infracțiunea în astfel de cazuri trebuie să fie una ușoară sau mai puțin gravă.

Analizând circumstanțele subiective ce alcătuiesc esența căinței active, este important să atragem atenția și asupra faptului cu privire la numărul acestora necesar a fi prezent pentru liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă. Din conținutul legii nu este suficient de clar dacă liberarea de răspundere impune prezența tuturor acestor semne sau este suficientă prezența uneia din ele. Doctrina penală a înregistrat diferite păreri în soluționarea acestei probleme. Unii autori consideră că liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă poate avea loc doar cu prezența obligatorie a tuturor semnelor indicate [10, p. 5; 17, p. 10]. Alții susțin faptul că persoana poate beneficia de liberarea de răspundere penală și în cazul în care a fost îndeplinită o singură condiție din cele consemnate [6, p. 647]. Există și a treia viziune potrivit căreia liberarea poate avea loc doar în prezența a cel puțin două condiții (două sau mai multe semne ale căinței active trebuie să fie analizate împreună, în mod unitar și interdependent; prezența doar a unui singur semn nu poate atrage după sine liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă, ci va fi luată în considerare ca circumstanță atenuantă la individualizarea pedepsei) [12, p. 35].

În ceea ce ne privește, împărtășim opinia autorilor care susțin că pentru liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă este nevoie să fie întrunite toate circumstanțele obiectiv posibile în funcție de fiecare caz în parte [4, p. 10; 1, p. 17-21; 5, p. 17]. Astfel, considerăm că nu poate fi liberată de răspundere penală în temeiul

compensării sau reparării a prejudiciului cauzat de crimele. Este clar că liberarea de răspundere penală în cazul în care persoana vinovată va compensa integral prejudiciul cauzat prin infracțiune este un semn al liberării de răspundere penală. Totodată, dacă vinovatul a compensat parțial prejudiciul cauzat prin infracțiune, iar persoana vătămată intervine pentru încetarea urmăririi penale, atunci liberarea de răspundere penală a persoanei ce se căiește activ se va face în legătură cu împăcarea părților (art.109 CP). Ținem să accentuăm faptul că infracțiunea în astfel de cazuri trebuie să fie una ușoară sau mai puțin gravă.

Analizând circumstanțele subiective ce alcătuiesc esența căinței active, este important să atragem atenția și asupra faptului cu privire la numărul acestora necesar a fi prezent pentru liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă. Din conținutul legii nu este suficient de clar dacă liberarea de răspundere impune prezența tuturor acestor semne sau este suficientă prezența uneia din ele. Doctrina penală a înregistrat diferite păreri în soluționarea acestei probleme. Unii autori consideră că liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă poate avea loc doar cu prezența obligatorie a tuturor semnelor indicate [10, p. 5; 17, p. 10]. Alții susțin faptul că persoana poate beneficia de liberarea de răspundere penală și în cazul în care a fost îndeplinită o singură condiție din cele consemnate [6, p. 647]. Există și a treia viziune potrivit căreia liberarea poate avea loc doar în prezența a cel puțin două condiții (două sau mai multe semne ale căinței active trebuie să fie analizate împreună, în mod unitar și interdependent; prezența doar a unui singur semn nu poate atrage după sine liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă, ci va fi luată în considerare ca circumstanță atenuantă la individualizarea pedepsei) [12, p. 35].

În ceea ce ne privește, împărtășim opinia autorilor care susțin că pentru liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă este nevoie să fie întrunite toate circumstanțele obiectiv posibile în funcție de fiecare caz în parte [4, p. 10; 1, p. 17-21; 5, p. 17]. Astfel, considerăm că nu poate fi liberată de răspundere penală în temeiul

compensării sau reparării a prejudiciului cauzat de crimele. Este clar că liberarea de răspundere penală în cazul în care persoana vinovată va compensa integral prejudiciul cauzat prin infracțiune este un semn al liberării de răspundere penală. Totodată, dacă vinovatul a compensat parțial prejudiciul cauzat prin infracțiune, iar persoana vătămată intervine pentru încetarea urmăririi penale, atunci liberarea de răspundere penală a persoanei ce se căiește activ se va face în legătură cu împăcarea părților (art.109 CP). Ținem să accentuăm faptul că infracțiunea în astfel de cazuri trebuie să fie una ușoară sau mai puțin gravă.

Analizând circumstanțele subiective ce alcătuiesc esența căinței active, este important să atragem atenția și asupra faptului cu privire la numărul acestora necesar a fi prezent pentru liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă. Din conținutul legii nu este suficient de clar dacă liberarea de răspundere impune prezența tuturor acestor semne sau este suficientă prezența uneia din ele. Doctrina penală a înregistrat diferite păreri în soluționarea acestei probleme. Unii autori consideră că liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă poate avea loc doar cu prezența obligatorie a tuturor semnelor indicate [10, p. 5; 17, p. 10]. Alții susțin faptul că persoana poate beneficia de liberarea de răspundere penală și în cazul în care a fost îndeplinită o singură condiție din cele consemnate [6, p. 647]. Există și a treia viziune potrivit căreia liberarea poate avea loc doar în prezența a cel puțin două condiții (două sau mai multe semne ale căinței active trebuie să fie analizate împreună, în mod unitar și interdependent; prezența doar a unui singur semn nu poate atrage după sine liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă, ci va fi luată în considerare ca circumstanță atenuantă la individualizarea pedepsei) [12, p. 35].

În ceea ce ne privește, împărtășim opinia autorilor care susțin că pentru liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă este nevoie să fie întrunite toate circumstanțele obiectiv posibile în funcție de fiecare caz în parte [4, p. 10; 1, p. 17-21; 5, p. 17]. Astfel, considerăm că nu poate fi liberată de răspundere penală în temeiul

compensării sau reparării a prejudiciului cauzat de crimele. Este clar că liberarea de răspundere penală în cazul în care persoana vinovată va compensa integral prejudiciul cauzat prin infracțiune este un semn al liberării de răspundere penală. Totodată, dacă vinovatul a compensat parțial prejudiciul cauzat prin infracțiune, iar persoana vătămată intervine pentru încetarea urmăririi penale, atunci liberarea de răspundere penală a persoanei ce se căiește activ se va face în legătură cu împăcarea părților (art.109 CP). Ținem să accentuăm faptul că infracțiunea în astfel de cazuri trebuie să fie una ușoară sau mai puțin gravă.

art.57 CP persoana care, deși s-a autodenunțat și a reparat prejudiciul cauzat prin săvârșirea infracțiunii, din anumite considerente (de exemplu, din frica de răzbunare) nu dorește să-i demaște pe complicii la infracțiune.

În concluzie, vom formula următoarele teze:

1. Conform legii, prin **căință activă** se înțelege acele acțiuni active benevole prin care persoana care a comis o infracțiune, conducându-se de orișice impuls intern, previne, înlătură sau reduce consecințele periculoase ale faptei incriminate sau acordă ajutor organelor de drept la descoperirea și cercetarea acestei precum și a altor infracțiuni ce atrag după sine, în condițiile prevăzute de lege, liberarea de răspundere penală sau reducerea pedepsei.

2. Infracțiunea se va considera săvârșită pentru **prima oară** în cazul în care persoana anterior nu a fost condamnată, a fost liberată de răspundere penală sau antecedentele penale au fost stinse.

3. În conformitate cu art.16 CP al RM, **infracțiuni ușoare** se consideră faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa cu închisoarea pe un termen de până la 2 ani inclusiv, iar **infracțiuni mai puțin grave** se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 5 ani inclusiv.

4. **Autodenunțarea** în sensul art.57 CP presupune sesizarea benevolă, sub orice formă de către persoana ce a comis o infracțiune a organelor de drept cu o înștiințare despre infracțiunea comisă în cazul în care subiectul dispune de posibilitatea reală de a alege un alt comportament, neștiind dacă împotriva lui a fost sau nu inițiată urmărirea penală.

5. Circumstanța „**contribuția la descoperirea infracțiunii**” prevăzută în art.57 CP nu include și aspectul cercetării infracțiunii care presupune aportul persoanei care a comis o infracțiune acordat organelor de urmărire penală la stabilirea circumstanțelor infracțiunii deja descoperite, cum ar fi cazul unei persoane reținute în flagrant. Prin urmare, în scopul optimizării prezentei modalități de liberare de răspundere penală propu-

lease of criminal liability in connection with active repentance it is necessary to meet all possible objective circumstances depending on each case [4, p.10; 1, pp.17-21; 5, p.17]. Thus, we consider that the person who, although he self-denounced and repaired the damage caused, but, for certain reasons (fear of revenge), does not want to expose the co-participants, cannot be released from criminal liability under art.57 CC.

In conclusion, we will formulate the following theses:

1. According to the law, active repentance means those voluntary active actions by which the person who committed a crime, guided by any internal impulse, prevents, removes or reduces the dangerous consequences of the incriminated deed or provides assistance to law enforcement bodies in discovery and investigation this as well as other crimes, which entail, under the conditions provided by law, the release of criminal liability or the reduction of the punishment.

2. The offense shall be deemed to have been committed for the first time if the person has not previously been convicted, has been released from criminal liability or the criminal record has been extinguished.

3. According to art.16 of the Criminal Code of the Republic of Moldova, minor offenses are considered the deeds for which the criminal law provides as maximum punishment the prison sentence for up to 2 years inclusively, and less serious offenses are considered the deeds for which the criminal law provides for the maximum sentence of imprisonment for up to 5 years inclusively.

4. Self-denunciation within the meaning of art. 57 of the Criminal Code presupposes the voluntary notification, in any form, by the person who committed a crime of the law enforcement bodies with a notification about the crime committed not knowing whether or not criminal proceedings were instituted against him.

5. The circumstance “contribution to the discovery of the crime” provided in art.57 CC does not include the aspect of the investigation of the crime which implies the contribution of the person who committed a flagrant crime. Therefore, in order to optimize the present way of release from criminal liability, we propose to complete the tar-

nem completarea circumstanței vizate după cum urmează: „contribuția la descoperirea și cercetarea infracțiunii”.

6. Conținutul legal al modalității de liberare de răspundere penală în legătură cu căința activă generează interpretări diferite în privința numărului de circumstanțe subiective necesar pentru luarea deciziei de liberare. Referitor la acest subiect concluzionăm că pentru luarea hotărârii de liberare de răspundere penală în legătură cu căința activă este necesară prezența tuturor circumstanțelor obiectiv posibile și nu toate cele enumerate în art.57 CP.

7. Prevederile alin.(2) al art.57 CP al RM se află în coliziune cu prevederile cazurilor de liberare de răspundere penală incluse în Partea specială a CP al RM. Totodată, analiza practicii judiciare privind liberarea de răspundere penală în temeiul cazurilor de liberare din Partea specială a CP al RM demonstrează inaplicabilitatea prevederilor alin.(2) al art.57 CP al RM. Încercările de a adapta prevederile alin.(2) al art.57 CP al RM la prevederile cazurilor de liberare de răspundere penală incluse în Partea specială a CP al RM sunt inutile, deoarece ar însemna existența unei norme generale ce nu ar prevedea nici o condiție în plus în privința aplicabilității cazurilor de liberare vizate. Reieșind din aceste considerente, propunem excluderea alin.(2) al art.57 CP al RM.

geted circumstance as follows “contribution to the discovery and investigation of the crime”.

6. The legal content of the manner of release from criminal liability in connection with active repentance generates different interpretations regarding the number of subjective circumstances necessary for the decision to release. Regarding this subject, we conclude that in order to take the decision of release from criminal liability in connection with active repentance, it is necessary the presence of all possible objective circumstances and not all those listed in art. 57 CC.

7. The provisions of paragraph 2 of art. 57 of the Criminal Code of the Republic of Moldova are in collision with the provisions of the cases of release from criminal liability included in the Special Part of the Criminal Code of the Republic of Moldova. At the same time, the analysis of the judicial practice regarding the release of criminal liability based on the cases of release from the Special Part of the Criminal Code of the Republic of Moldova demonstrates the inapplicability of the provisions of paragraph 2 of art. 57 of the Criminal Code of the Republic of Moldova. Attempts to adapt the provisions of paragraph 2 of art.57 CC of the Republic of Moldova to the provisions of cases of release from criminal liability included in the Special Part of the Criminal Code of the Republic of Moldova are useless because regarding the applicability of the targeted release cases. Based on these considerations, we propose the exclusion of paragraph 2 of art. 57 CC of the Republic of Moldova.

Referințe bibliografice

Bibliographical references

1. Аликперов, Х. Освобождение от уголовной ответственности в связи с деятельным раскаянием //Законность. - 1999. - №5.
2. Dicț. expl. al limbii române. București: Univers Enciclopedic, 1998.
3. Lașcu M., Liberarea de răspundere penală în legătură cu căința activă prevăzută în noul Cod penal al Republicii Moldova, „Revista națională de drept”, 2003, nr.3.
4. Иногамова-Хегай, Л. В. Конкуренция норм при освобождении от уголовной ответственности /Л. В. Иногамова-Хегай. // Правоведение. -2001. - № 6.
5. Крепышев А. Деятельное раскаяние как основание освобождения от уголовной ответственности: Автореф. дисс.канд. юрид. наук. Нижнии Новгород, 2000.
6. Курс российского уголовного права. Общая часть /Под ред. В.Н. Кудрявцева, А.В. Наумова. М.: Спарк, 2001.
7. Курс советского уголовного права: Наказание. В 6-ти томах: Часть общая. Т. 3 /

- Игнатов А.Н., Келина С.Г., Ковалев М.И., Кригер Г.Л., и др.; Редкол.: Пионтковский А.А., Ромашкин П.С., Чхиквадзе В.М. - М.: Наука, 1970.
8. Кушнарв В. А. Проблемы толкования норм уголовного права о деятельном раскаянии //Юридический мир. 2002. № 1.
 9. Лукашов А. Деятельное раскаяние как основание освобождения от уголовной ответственности. Юстиция Беларуси: Юридический научно-практический журнал. Беларусь. -Минск, 2002, №4 (<http://www.justbel.info/2002-4/art16.htm>)
 10. Михайлов, В. Признаки деятельного раскаяния. //Российская юстиция. -1998. № 4.
 11. Сабитов Р.А. Квалификация поведения лица после совершения им преступления.- Омск: Высшая школа милиции МВД СССР. 1986. 126с.
 12. Савкин А.В. Деятельное раскаяние – свобода от ответственности // Российская юстиция. - 1997. - № 12.
 13. Сверчков В.В. Деятельное раскаяние в нормах Общей и Особенной частей УК РФ // Российская юстиция. 2001. №2.
 14. Советское уголовное право. Часть Общая. Под ред. Е.А. Смирнова, А.Ш. Якупова. Киев, 1973.
 15. Уголовное право Российской Федерации. Общая часть Учебник/Под ред. А.И. Рарога. Москва, Юристь, 2001.
 16. Уголовное право. Общая Часть. Под ред.В.И. Радченко. – Москва, ЗАО Юстицинформ, 2004.
 17. Чувилев, А. Деятельное раскаяние. //Российская юстиция. -1998. - № 6.

Despre autor

Boris GLAVAN,

*doctor în drept, conferențiar universitar,
Catedra „Investigații speciale
și securitate informațională”,
Academia „Ștefan cel Mare” a MAI
e-mail: gba74@rambler.ru
tel.: 079402916*

About author

Boris GLAVAN,

*PhD, Associate Professor,
“Special Investigations and
Information Security” Chair,
Academy “Stefan cel Mare” of the MIA
e-mail: gba74@rambler.ru
tel.: 079402916*